

Podmioty gospodarcze według rodzajów i miejsc prowadzenia działalności w 2008 roku

Roczną ankietę przedsiębiorstwa za rok 2008 złożyło 74863 przedsiębiorstw¹ (za rok 2007 – 64177), w których według rejestru BJS według stanu na 31 XII pracowało więcej niż 9 osób.

Ze względu na *podstawowy rodzaj działalności* prowadzonej przez przedsiębiorstwo, największy odsetek przedsiębiorstw biorących udział w badaniu stanowiły przedsiębiorstwa zaliczone do sekcji² D „Przetwórstwo przemysłowe” (32,5% ogólnej liczby badanych podmiotów) oraz do sekcji G „Handel i naprawy” (27,9%). Najmniejszy odsetek przedsiębiorstw należał do sekcji B „Rybacktwo” i C „Górnictwo” – odpowiednio 0,1% i 0,4%.

Ze względu na *formę własności*, w badanej zbiorowości 96,5% stanowiły przedsiębiorstwa prywatne (w 2007 r. – 95,9%). Przedsiębiorstwa należące do sektora publicznego stanowiły 3,4% (w 2007 r. – 4,1%), wśród nich własność państwowa i samorządowa stanowiła 83,5%. W poszczególnych sekcjach PKD najniższy udział przedsiębiorstw prywatnych charakteryzował sekcję E „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” – 26,1%, najwyższy – sekcję G „Handel i naprawy” – 99,5% i M „Edukacja” – 99,2%.

W strukturze przedsiębiorstw wg *klas wielkości* określonych liczbą pracujących największy odsetek (76,0%, w 2007 r. – 72,1%) stanowiły przedsiębiorstwa małe o liczbie pracujących poniżej 50 osób. Do klasy podmiotów średnich o liczbie pracujących 50-249 osób zaliczono 19,8% przedsiębiorstw, do klasy dużych – powyżej 249 osób – 4,2%. Największy odsetek przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 49 osób odnotowano w sekcjach: M „Edukacja” (96,2%) i B „Rybacktwo” (94,8%). Przedsiębiorstwa średnie w sekcji E „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” stanowiły 43,7% ogółu podmiotów, a w C „Górnictwo” – 34,4%. Największy udział przedsiębiorstw dużych wystąpił w sekcji E „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” – 12,8% oraz w sekcji C „Górnictwo” – 10,7%.

Wśród przedsiębiorstw aktywnych w 2008 r., jednorodny *charakter produkcji* – analizowany na poziomie klasy PKD – wykazało 54,2% jednostek (w 2007 r. – 49,6%). Wartość uzyskanych przez

¹ Wskaźnik kompletności badania (tj. stosunek liczby złożonych sprawozdań do liczby przedsiębiorstw zobowiązanych do ich złożenia) wyniósł 69,5%, z tego dla przedsiębiorstw dużych o liczbie pracujących powyżej 249 osób – 99,8%.

² Informacje o rodzaju działalności przedsiębiorstw są podane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2004.

nie przychodów ze sprzedaży produktów i towarów stanowiła 19,6% wartości przychodów wykazanych przez ogół badanych przedsiębiorstw (w 2007 r. – 16,3%). Wśród 34306 przedsiębiorstw wykazujących niejednorodny rodzaj działalności, 2-3 rodzaje działalności wykazało 34,7% wszystkich badanych podmiotów, 4-5 rodzajów – 7,0% podmiotów, 6-8 rodzajów – 2,9% podmiotów, powyżej 8 rodzajów działalności – 1,2% badanych przedsiębiorstw. Przychody podmiotów wykazujących 2-3 rodzaje działalności stanowiły 44,5% wartości przychodów ogółem. Chociaż przedsiębiorstwa charakteryzujące się większą różnorodnością działalności (wykazujące ponad 8 rodzajów działalności) stanowią niewiele ponad 1% wszystkich badanych przedsiębiorstw, to ich udział w wartości przychodów ogółem wyniósł 13,3%.

W badanej zbiorowości najwięcej przedsiębiorstw było *zlokalizowanych* (z punktu widzenia siedziby zarządu) w województwach: mazowieckim (11327 podmiotów), śląskim (9821) i wielkopolskim (7507). W każdym z tych województw dominowały przedsiębiorstwa małe, stanowiąc od 72,8% do 76,5% wszystkich podmiotów w danym województwie. Przedsiębiorstwa duże stanowiły odpowiednio od 4,4% do 6,3%. Przedsiębiorstwa województwa mazowieckiego uzyskały także najwyższy odsetek przychodów ze sprzedaży produktów i towarów (32,9%). Przychody uzyskane przez podmioty mające siedzibę w województwie śląskim stanowiły 12,8% łącznych przychodów wszystkich badanych przedsiębiorstw, w województwie wielkopolskim zaś 10,1%. Udział w zatrudnieniu ogółem wynosił 24,1% dla województwa mazowieckiego, 13,7% dla śląskiego, 10,1% dla wielkopolskiego.

Badanych 74863 przedsiębiorstw wykazało działalność w 155432 *jednostkach lokalnych*, w tym w 43267 sklepach stanowiących samodzielne jednostki lokalne (w 2007 r. 64177 przedsiębiorstw wykazało działalność w 144558 jednostkach lokalnych, w tym w 43567 sklepach).

W 2008 r. 64064 przedsiębiorstw, tj. 85,6% ogółu prowadziło działalność pod jednym adresem (w 2007 r. 52759, tj. 82,2%). Przedsiębiorstwa te zatrudniały 55,3% ogólnej liczby zatrudnionych w badanych podmiotach. Największy odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność pod jednym adresem występował w sekcjach: M „Edukacja” (95,5% jednostek i 85,8% zatrudnienia), F „Budownictwo” (odpowiednio 93,7% i 72,2%) oraz N „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (92,5% i 73,4%). Najmniej przedsiębiorstw prowadzących działalność pod jednym adresem należało do sekcji C „Górnictwo” (71,8% jednostek i 13,6% zatrudnienia) oraz E „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” (odpowiednio 67,5% i 29,2%).

Wśród ogółu jednostek lokalnych (bez sklepów stanowiących samodzielne jednostki lokalne) prawie jedną czwartą stanowiły jednostki bardzo małe, w których przeciętne zatrudnienie kształtowało się poniżej 5 etatów. Udział zatrudnionych w tych jednostkach lokalnych wyniósł zaledwie 1% ogólnej liczby zatrudnionych. Odsetek jednostek lokalnych o przeciętnym zatrudnieniu w granicach 5-20 etatów kształtował się na poziomie 42,5%. Zatrudniały one 12,3%

ogółu zatrudnionych. W 29,2% badanych jednostek lokalnych zatrudnienie wynosiło 21-50 etatów. W pozostałych 16,0% jednostek lokalnych tj. tych, w których zatrudnienie przewyższało 50 etatów, pracowało aż 72,3% ogólnej liczby zatrudnionych.

Z analizy dokonanej na poziomie klas PKD wynika, że w 66,2% jednostek lokalnych realizowana była jednorodna produkcja, stanowiąca 44,8% w strukturze przychodów, zaś 2-3 rodzaje działalności wykazało 25,3% jednostek lokalnych wytwarzających 34,0% przychodów ogółem, 4-8 rodzajów działalności wykazało 7,7% przy ich udziale w strukturze przychodów na poziomie 13,8%. Tylko w 0,8% jednostek lokalnych wykazanych zostało więcej niż 8 rodzajów działalności, a uzyskane w nich przychody stanowiły 7,4% przychodów ogółem.

Tablica 1. Podstawowe dane o przedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2008 r.

| PKD | Nazwa sekcji a – rok 2007=100% | Rok | Liczba przedsiębiorstw | Liczba jednostek lokalnych | Pracujący stan na 31XII w tys. | Wynagrodzenia brutto | Przychody ze sprzedaży produktów i towarów | Nakłady na inwestycje ogółem | Wartość brutto środków trwałych stan na 31XII |
|-----|-----------------------------------|------|------------------------|----------------------------|--------------------------------|----------------------|--|------------------------------|---|
| | | | | | | | | | |
| | Ogółem | 2008 | 74863 | 155432 | 5377 | 192997 | 2277164 | 121780 | 1194499 |
| | a | | 116,7 | 107,5 | 104,0 | 116,5 | 110,3 | 113,1 | 108,2 |
| B | Rybacktwo | 2008 | 58 | 81 | 1 | 35 | 164 | 9 | 159 |
| | a | | 89,2 | 91,0 | 82,3 | 78,0 | 68,0 | 77,0 | 65,0 |
| C | Górnictwo | 2008 | 291 | 659 | 183 | 11651 | 44522 | 5150 | 52719 |
| | a | | 103,6 | 97,1 | 104,2 | 111,2 | 112,7 | 126,8 | 107,5 |
| D | Przetwórstwo przemysłowe | 2008 | 24303 | 39169 | 2133 | 72931 | 848419 | 48525 | 397446 |
| | a | | 106,4 | 98,0 | 98,0 | 111,9 | 104,7 | 109,9 | 110,0 |
| E | Wytwarzanie i zaopatr. w ener. | 2008 | 964 | 2980 | 199 | 9981 | 160675 | 16260 | 236810 |
| | a | | 102,7 | 97,7 | 99,6 | 109,5 | 122,3 | 130,4 | 105,6 |
| F | Budownictwo | 2008 | 8910 | 10158 | 409 | 14788 | 136415 | 5077 | 32034 |
| | a | | 138,2 | 130,7 | 113,6 | 127,4 | 124,4 | 107,7 | 126,7 |
| G | Handel i naprawy | 2008 | 20865 | 72204 | 1059 | 33513 | 775924 | 16544 | 111706 |
| | a | | 116,7 | 107,4 | 109,0 | 121,8 | 109,7 | 120,4 | 114,9 |
| H | Hotele i restauracje | 2008 | 2571 | 4606 | 102 | 2274 | 11872 | 1403 | 16135 |
| | a | | 124,9 | 115,2 | 115,0 | 121,9 | 115,3 | 115,1 | 113,6 |
| I | Transport | 2008 | 3903 | 6437 | 532 | 20718 | 142424 | 15598 | 161095 |
| | a | | 124,6 | 115,0 | 104,1 | 113,5 | 110,2 | 104,2 | 109,4 |
| K | Obsługa nieruchomości | 2008 | 8423 | 12244 | 568 | 20878 | 113203 | 9603 | 160874 |
| | a | | 127,9 | 121,3 | 110,8 | 125,1 | 121,0 | 99,5 | 98,0 |
| M | Edukacja | 2008 | 730 | 925 | 15 | 376 | 1685 | 97 | 750 |
| | a | | 116,8 | 124,5 | 121,6 | 128,4 | 119,3 | 154,0 | 115,3 |
| N | Ochrona zdrowia | 2008 | 2246 | 2804 | 83 | 2468 | 8932 | 731 | 4384 |
| | a | | 111,7 | 111,4 | 111,8 | 129,4 | 131,4 | 142,2 | 120,3 |
| O | Działalność usługowa | 2008 | 1599 | 3165 | 93 | 3384 | 32928 | 2781 | 20388 |
| | a | | 121,1 | 112,5 | 108,0 | 121,2 | 132,3 | 132,4 | 122,6 |

Tablica 2. Przychody ze sprzedaży po uwzględnieniu faktycznych rodzajów działalności według klas wielkości oraz sekcji PKD w 2008 r.

| Sekcje PKD | Jednostki miary | Ogółem | z tego przedsiębiorstwa o liczbie pracujących | | | | |
|---|-----------------|----------------|---|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | | | poniżej 49 | 50 - 99 | 100 - 249 | 250 - 499 | powyżej 499 |
| Ogółem | mln zł | 2277164 | 419415 | 239416 | 399832 | 305665 | 912837 |
| | % | 100 | 18,4 | 10,5 | 17,6 | 13,4 | 40,1 |
| B - Rybactwo | mln zł | 141 | 116 | 13 | 12 | 0 | 0 |
| | % | 100 | 82,3 | 9,2 | 8,5 | 0 | 0 |
| C - Górnictwo | mln zł | 33891 | 996 | 842 | 2487 | 1166 | 28400 |
| | % | 100 | 2,9 | 2,5 | 7,4 | 3,4 | 83,8 |
| D – Przetwórstwo przemysłowe | mln zł | 747533 | 65045 | 52579 | 117051 | 109447 | 403411 |
| | % | 100 | 8,7 | 7,0 | 15,7 | 14,6 | 54,0 |
| E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz i wodę | mln zł | 155663 | 11966 | 9552 | 30809 | 33287 | 70048 |
| | % | 100 | 7,7 | 6,1 | 19,8 | 21,3 | 45,0 |
| F - Budownictwo | mln zł | 138231 | 39427 | 22710 | 29266 | 13792 | 33037 |
| | % | 100 | 28,5 | 16,4 | 21,2 | 10,0 | 23,9 |
| G - Handel i naprawy | mln zł | 882159 | 235248 | 116923 | 171007 | 109085 | 249896 |
| | % | 100 | 26,7 | 13,2 | 19,4 | 12,4 | 28,3 |
| H - Hotele i restauracje | mln zł | 11983 | 4339 | 1499 | 1647 | 1038 | 3460 |
| | % | 100 | 36,2 | 12,5 | 13,7 | 8,7 | 28,9 |
| I - Transport | mln zł | 133727 | 19582 | 9822 | 14239 | 13357 | 76727 |
| | % | 100 | 14,6 | 7,3 | 10,7 | 10,0 | 57,4 |
| K – Obsługa nieruchomości | mln zł | 127219 | 30921 | 19752 | 26736 | 16852 | 32958 |
| | % | 100 | 24,3 | 15,5 | 21,0 | 13,3 | 25,9 |
| M - Edukacja | mln zł | 1839 | 1159 | 165 | 231 | 155 | 130 |
| | % | 100 | 63,0 | 9,0 | 12,5 | 8,4 | 7,1 |
| N – Ochrona zdrowia | mln zł | 8979 | 3702 | 1115 | 1253 | 1350 | 1559 |
| | % | 100 | 41,2 | 12,4 | 13,9 | 15,0 | 17,4 |
| O – Działalność usługowa | mln zł | 31309 | 5129 | 3926 | 4724 | 5807 | 11724 |
| | % | 100 | 16,4 | 12,5 | 15,1 | 18,5 | 37,5 |
| Pozostałe sekcje | mln zł | 4489 | 1785 | 519 | 369 | 329 | 1487 |
| | % | 100 | 39,8 | 11,6 | 8,2 | 7,3 | 33,1 |

Tablica 3. Przedsiębiorstwa według liczby jednostek lokalnych i klas wielkości w 2008 r.

| Przedsiębiorstwa wg klas wielkości | Liczba jednostek lokalnych | | | | | | | | Razem |
|------------------------------------|----------------------------|------|------|-------|-------|-------|-------|-----|-------|
| | 1 | 2-5 | 6-10 | 11-20 | 21-30 | 31-40 | 41-50 | >50 | |
| do 49 pracujących | 52793 | 3028 | 720 | 327 | 20 | 0 | 1 | 2 | 56891 |
| 50 - 249 pracujących | 9706 | 3262 | 836 | 670 | 205 | 77 | 21 | 31 | 14808 |
| pow. 249 pracujących | 1565 | 805 | 264 | 195 | 92 | 61 | 51 | 131 | 3164 |
| ogółem | 64064 | 7095 | 1820 | 1192 | 317 | 138 | 73 | 164 | 74863 |

Wyniki badania będą szerzej prezentowane w publikacji „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2008 r.”, która zostanie opublikowana na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl.